

שמשפחת דהאן שלחה לו מרמלה למארוקו. הילד שגדל בתנאים אלה התפתח בכיוון שהפסיכולוגיה החדשה רואה אותו כטבעי: הוא היה ילד שובב, חסר משמעת, שלא אהב ללמוד או לעבוד, הרבה לטייל עם חבריו בשכונה, גמר רק בית-ספר עממי יהודי (אליאנס). "עוד יצא ממנו משהו", אמר הסב. "עזבו אותו. עכשיו הוא רק ילד!" לא היה צורך בהתערבות: רחל דהאן פינקה את גבי מאז ומעולם, שמה על צלחתו את הנחתים השמנים ביותר. תמורת זאת נהג הילד להביא לה מתנות, כמו לחברה בת-גילו.

גבי החל עובד בבית-דפוס צרפתי בעיר מולדתו, מקנס, עיר מארוקאית במרחק מה מן החוף, הדומה במקצת לירושלים. הוא לא למד ערבית, בא רק במגע מועט עם התושבים הערביים. אולם לאחיו היו חברים ערביים, ובבית לא שררה שגאה ל-הי הערבי, שגאה זו החלה כעבור זמן רב, בימי מלחמת תש"ח.

"החברה" היו משפחתו האמיתית של גבי דהאן. כאשר החליטו הם לעלות ארצה, הצטרף אליהם לבדו. הם שכרו סירה באנגליה, הפליגו לקפריסין, הגיעו משם ארצה, הצטרפו לעליית הנוער. אחיו בא אחיו חביב, לאחר מכן האם עם האחיות, ורק בסוף האה הבכור והגשוי, מרדכי, שי עזב ביתהים בפאריס. פרט מפליא: גבי, אחיו חביב ואחותו גראציה נולדו שלושם באותו יום, במרחק של שתיים זה מזה. ככל עולה צעיר, הגיע גבי לצבא. הוא זה מצא חן בעיניו — האיש שגדל ללא אב, מצא בנקל את מקומו במשטר המרות הצבאית באחיה החברותית של היחידה. הוא היה הטיפוס המצליח בכל חברה צבאית: חברותי, אמיץ, עליו, יפה-תואר, דוץ-זיואן. כשהגיע לדרגת סמל הצטרף לצבא הקבע, הפך קצין, עבר קורס צנחנים, עבר לבסוף למשמר-הגבול. כשהופיע על שער העולם הזה (966), בימי המצוד הגדול על הפידיאון, נראה לכל כדמות הטיפוסית של חייל קרבי עברי. זה היה באפריל 1956, חצי שנה לפני ליל הוועיה.

מליניקי

הנאשם מספר 1 בתצלום מאלבומו הפרטי, המראה אותו במדי נאפיר בשנת 1938, זמן קצר אחר הגדוד, היה היחיד מבין הנאשמים שהביע זעזוע על רצח הילדים.

כורע בתלבושת ערבית, כשחילת יורה כדור בחזהו. משמאל: ארבעת ילדיו של מליניקי, ליד דירתו בשיכון נתינת. מליניקי, מפקד הגדוד, היה היחיד מבין הנאשמים שהביע זעזוע על רצח הילדים.

הסיבה הפשוטה והמלבבת: "בצבא יש גי שים, ואליהו אוהב להתעסק". בניגוד לי דהאן, יודע אוליאל כי יקרה כאשר יקרה, משפחתו תחכה לו בדירה הדלה בתל-אביב. אופיו של אוליאל כלול בשאלה ותשובה בפני ועדת-החקירה הראשונה שחקרה את מאורעות ליל הוועיה. השאלה: "למה לא סירבת למלא את הפקודת?" התשובה: "אי-לו הייתי טיפוס שמסרב למלא פקודות, לא הייתי הולך למשמר-הגבול!"

השם: אליהו אוליאל. הגיל: 27. ארץ-הלידה: אנגליה. החבר המשפחתי: נשוי ואב לשני בנים. המקצוע: קצב, פועל-רכבת, חייל מקצועי.

גאחותו של אוליאל — ובדיחת כל חבריו — היא שהוא הבן של "בון פאמייה" (משפחה טובה). אמנם, כאשר השמידו ה-בריטים, בימי מלחמת-העולם השנייה, את הצי הצרפתי של ממשלת וישי ליד חוף עיר מולדתו אוראן, גורש אוליאל הצעיר מבית-הספר העממי, אולם הדבר לא הפריע לו. הוא הפך קצב, לא נטה למקצוע זה. כששמע שפרצה מלחמת העצמאות בישראל, הצטרף בשמחה למח"ל, מיהר ארצה.

בצבא מצא אוליאל את ההוי המתאים לו. כמפקד תותח בלתי-מחופר ליד רפיח הוציא שלושה טאנקים מצריים מכלל פעור לה. חוץ מזה הכיר בחדר-האוכל של ה-יחידה חילת, תותחנית כמותו, הבחור ה-עליו, שנימגם בקושי כמה מלים עבריות, ושהיה בודד לגמרי בארץ. מצא מיד חן ב-עניי הצברית בת המשפחה הספרדית. כי עבור עשרה חודשים התחתנו. אליהו ושרה היו בני אותו גיל — 18.

אביה של שרה, מנהל-עבודה ברכבת, סידר אותו בעבודה כבודק קרונות. לקצבים לא הייתה עבודה במשטר-הצנע של דוב יוסף. אוליאל לא היה גם הפעם מאושר לגמרי. לבסוף בא המכתב הגואל: הקונסול הצרפתי דרש שיחזור הביתה, למלא את תובת שרותו בצבא הצרפתי. מכיוון ש-אוליאל לא רצה לגרום צרות לאביו, ש-חשוד היה כעסקן קומוניסטי, חזר, הפך סמל בלגיון-הזרים, נשלח לקוריאה. אשתו נסעה עמו, גרה באוראן, קיבלה את האזרחות הצרפתית. בנו למד צרפתית. כשחזרו ארצה, לא רצו הילדים לשחק עם זאקי הקטן, שלא דיבר עברית.

בניגוד למליניקי ולדהאן, לא התרשם רב-שוטר אוליאל עמוקות מליל-הוועיה. לא עלה על דעתו שהדבר נוגע לו. גם אחרי ששני הקצינים נאסרו, המשיך אוליאל ל-שרת חודש ימים ברצועת עזה, קיבל ל-אחר מכן חופשה. לפתע קיבל פקודה דחור מה הביתה: לבוא מיד לתחנת-המשטרה בנצי-ציונה. אשתו נלחטה אליו. היא חזרה לבדה. הבעל נאסר.

מאז בא כמה פעמים הביתה — כמו שאר האסירים — במקרים מיוחדים, ללא ליחיי. ניתן לו להיות נוכח בשעה שבנו עבר ניתוח של שקיים. אשתו קיבלה תחור לה את מחצית משכורתו, אחרי-כך שלושה רבעים ממנה. ככל המשפחות, הייתה בקר צר-רוח לפסקי-הדין. "איפה אבאי? שאל זאקי, הלומד עתה בכיתה ב'. "אבא עובד מחוץ לעיר", הייתה התשובה. אליהו אוליאל היה אחד משני הנאשמים שניסו בעת מאסרם לאבד עצמם לדעת.

לה את כל שאר מאורעות חייו, הרפתקרו תיו עם הבנות וקורות שרותו. מאז נשארה האם בבית — בית ערבי נטוש ברמלה, ששופץ על-ידי המשפחה. היא לא באה ליישובות בית-המשפט. גבי ביקש שלא תבוא. "אם תבוא, תכבה, וגם אני אכבה. אני לא סובל גבר בוכה. אמא אמר רה לי: "עכשיו שאתה סובל, אני אוהבת אותך עוד יותר." הוסיף דהאן, באמונה מלאה: "אנחנו הקרבן בבית-המקדש, כדי לקדש את העם!"

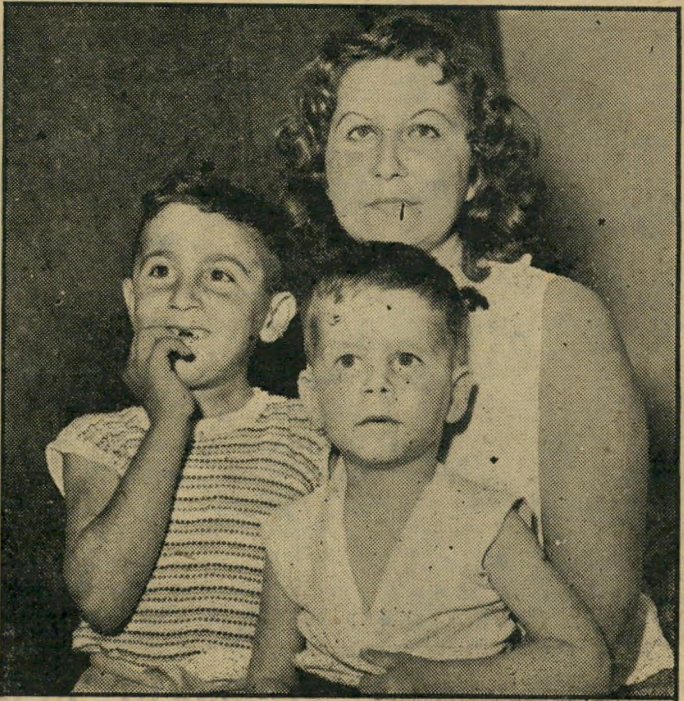
כי דהאן סבור כי באותו לילה רק מילא את תפקידו, וכי עתה נורק לכלבים על-ידי קובעי המדיניות ונותני הפקודות, ש-חיפשו שער-לעזאזל. "חשבתי שאקבל כדור, שאיהרג או אפצע, לא חשבתי על זה ש-אשב כאן", אמר לא מכבד במרירות. "עכ-שיו נשארו בלי כלום. כל החסכוניות שלי הלכו לעורכדין. בשביל רוח כל זה יותר גרוע מאשר בשביל איש נשוי. אם ידונו אותי לעשר שנות מאסר אשאר בלי משפחה, בלי כלום."

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני ולליל-הוועיה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני ולליל-הוועיה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

איש מבין 11 הנאשמים לא היתה סיבה טובה יותר להצטרף דחקא למשמר-הגבול כמו לאליהו אוליאל, הנאשם מס' פר 6. כמו כל חבריו, היה חייל מקצועי בדם — אדם שאהב את ההוי הצבאי, לא מצא סיפוק בשום עיסוק אזרחי. היתה זאת אשתו שאסרה עליו ללכת לצבא-הקבע, אמרה לו להצטרף תחת זאת למשטרה.

סמל בלגיון הזרים

שירת בלגיון-הזרים. משמאל: אוליאל בשעת אחת ההפסקות של המשפט, בחברת אשתו, שהמשיכה לקבל שלושה רבעים משכורתו. כמו שאר הנאשמים, ביקר אוליאל בימי מאסרו כמה פעמים בבית.

אשתו ושני ילדיו, ג'יני וברנה-אלברט, של רבי-שוטר אוליאל, בדירתם בשכונת שפירא בתל-אביב. הבכור ביקר כמה שנים בג'ויילדים באנגליה, עשה שאביו

אוליאל